

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Kafka vytváří chaos, nevíme, co je realita, říká o nové inscenaci dirigent Bruno Ferrandis

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 02.10.2025 6:54:49, Datum importu: 02.10.2025 7:10:52, Zdroj: operaplus.cz, Periodicita: Denně, Provozovatel: Opera Plus z.s., Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,06, OTS: 5 617, Měsíční návštěvnost: 81 237, Celková návštěvnost: 61 670, RU/den: 5 617, RU/měsíc: 74 572

Francouzský dirigent Bruno Ferrandis se po osmi letech vrací do Ostravy, aby uvedl českou premiéru Glassovy opery Proces. V rozhovoru pro Operu PLUS vzpomíná na své první setkání s ostravským souborem, přibližuje výzvy minimalistické hudby a sdílí své osobní pohledy na Kafkův svět i dnešní význam jeho díla.

Tento rozhovor připravujeme v souvislosti s českou premiérou opery Philipa Glasse Proces v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, v režii Jiřího Nekvasila, dne 9. října 2025 v kostele sv. Václava v Ostravě. Premiéra v Ostravě byla plánována už na rok 2020, ale kvůli covidovým omezením se odložila, takže česká premiéra s vaší účastí na hudebním nastudování proběhne až nyní. Na webu divadla se uvádí, že se do Ostravy vracíte poprvé od roku 2017. Mohl byste čtenářům připomenout, jak tato spolupráce začala?

Naše spolupráce ve skutečnosti začala nečekaně ve Francii, v Théâtre Graslin v Nantes, při nové inscenaci Vojáků Manfreda Gurlitta (se stejným libretem, které použil i B. A. Zimmermann). Jinak, Ostravské dny 2017, to už vzdálená minulost. Vzpomínám si, že jsem řídil Trurlia pro bicí a orchestr Olgy Neuwrith s Victorem Hanem, Ionisation Edgara Vareseho nebo Movis, koncert pro klavír a orchestr s Daanem Vandewallem Michala Rataje. Pro mne to bylo důležité. Varese, to je naprostý vrchol, a Neuwrith a Rataj jsou dnes velmi známé osobnosti současné hudby! Kromě toho vzpomínám na vynikající pracovní atmosféru a neuvěřitelnou energii všech hudebníků. Takový tvůrčí úl. Spolupráce tak pokračuje dodnes.

Velmi na mě zapůsobila česká premiéra opery Richarda Ayrese Zahrada, kterou jste dirigoval na festivalu NODO v roce 2020. Autorův přístup byl pro mě velmi inspirativní – jemně hravý poetický surrealismus o vážném tématu. Či to byl nápad uvést Zahradu na NODO? To, že jste byl vybrán právě vy, mi připadá příznačné, protože podle vaší dosavadní kariéry se zdá, že jste velmi otevřený různým stylům a formátům.

Přesně takový jsem, obzvlášť, když jde o novou operu, nový styl nebo inovativní přístup. Festival NODO vybral tuto operu s vědomím, že jsem otevřený různým stylům a typům oper.

Zahrada od Richarda Ayrese byla vynikajícím zážitkem mimo jiné i díky setkání s velmi přátelským Richardem. Jeho hravá hudba plná bizarních a neobvyklých zvuků, specifické použití sólového barytonového hlasu, dojem pohádkového snu. Zábavné i lehké, velmi rytmické, téměř jako v pop music. Celkově velmi neobvyklé a obohacující.

Letos jste v Ostravě nastudoval Proces Philipa Glasse podle libreta Christophera Hamptona, kterého známe nejlépe jako autora Nebezpečných známostí. Připomeňme pro čtenáře, že operu zadala Welsh National Opera a premiéra se uskutečnila v Cardiffu v roce 2014. Od té doby byla uvedena už vícekrát. Philip Glass a Christopher Hampton označili svou adaptaci Kafkova Procesu za „černou komedii“. U nás jsme na interpretaci Kafky citliví. Jak osobně čtete Proces? Mám teď na mysli román, nikoli jeho operní adaptaci.

Upřímně řečeno, četl jsem francouzský překlad z německého originálu a příběh mi připadal nesrozumitelný. A právě v tom je Kafka mistr. Vytváří chaos v našich myslích, takže už nevíme, co je realita, natož kde je pravda... Já bych ten příběh spíše nazval „tragédií absurdna“.

V jednom z rozhovorů jsem našla, že Glass čte Kafku „od puberty“ a že připravuje i Kafkovu Ameriku jako třetí operu podle Kafky. Uváděl jste Kafku už dříve a konzultoval jeho význam se skladatelem? Národní divadlo v Ostravě cituje: „My nehledáme vinu. Vina si najde nás. To je zákon. – Aha. Chápu. Je to celé jen žert. Velmi směšné.“ Souhlasíte s koncepcí Jiřího Nekvasila?

Pro hudebníka je těžké převést intelektuální koncept do hudby. Takže je pro mě i těžké s Jiřím Nekvasilem souhlasit nebo nesouhlasit. Pro mě je ta závěrečná věta „Je to celé jen žert. Velmi směšné,“ ekvivalentem toho, co jsem řekl předtím, že je to „úplně absurdní“ od začátku do konce příběhu.

Vkládám do interpretace co nejvíce své citlivosti a doufám, že tím jeho vize podpořím! Je to velmi náročná opera i na výslovnost zpěváků, kvůli rytmu, který doslova neustále kolísá. Navíc je to moje první Glassova opera a první minimalistická opera.

Z mého pohledu je nemožné nezmínit, že pro židovskou kulturu je téma Zákona, který nelze porušit a který tak vždy vyvolává trvalý pocit viny a možnost jeho zneužití, velmi silné.

Ano, určitý smysl pro „Zákon“ tu je. Možná židovský, kvůli Kafkovi a Glassovi, ale podle mě spíše s univerzálnějším výhledem než čistě ve smyslu židovského pojetí Zákona.

Jak vnímáte „ztělesnění“ významu díla v hudbě?

Opět, to „ztělesnění“ je v komplikovaném textu obtížné. Glass si hraje s časem. Někdy je pozastaven v pomalém tempu jako blues z amerického Jihu, jindy se žene vpřed v rychlých tempech. To je pro mě nejbližší překlad „chaotického Kafkova vyprávění“.

Uvedu konkrétní příklad: Opakování v Glassovi není systematické. Nejvíce systematické je podle mě v tomto ohledu 3. scéna II. dějství, kde se odehrává intelektuální „souboj“ mezi Josefem K. a advokátem Hudem. Opakování směřuje k vrcholu, když Hud poníží Blocka, aby dokázal, že on je pro Josefa K. nejlepším řešením.

V konkrétním nastudování v Kostece sv. Václava v Ostravě bude navíc výzvou třísekundový dozvuk.

Studoval jste i jiná Glassova díla, nebo naopak jiná díla inspirovaná Kafkou?

Jak jsem řekl, je to moje první Glassova opera. Jediné, co jsem od něj dříve nastudoval a mám to rád, byla symfonická skladba The Canyon, kterou jsem provedl se svým orchestrem v Kalifornii v roce 2023. Je to i moje první dílo inspirované Kafkou, i když na univerzitě jsme v hodinách francouzské literatury studovali Proměny, kterou dodnes vnímám jako na velmi překvapivou knihu.

Jaké je to pracovat s ostravským souborem?

Je to skvělá zkušenost. Máme dost času jít do hloubky díla, a to i se dvěma různými obsazeními. Moje první zkušenost byla v roce 2022 s Manon Proces má ale mnohem větší relevanci pro dnešní svět.

Trochu osobnější otázka: Jaký je váš nejzajímavější sen? Představujete si v něm, že dirigujete?

Asi vás zklamu – zdá se, že si své sny zatím nepamatuji!

Momentálně studuji kompozici s využitím elektroniky a mým „snem“ je uvést svou poslední skladbu (saxofonové kvarteto s živou elektronikou).

Na závěr bych ještě dodal, že můj výlet do Prahy byl skvělý a díky příteli Michalu Ratajovi jsem objevil i velkolepého malíře Kupku.

Přejeme mnoho úspěchů a zveme diváky na premiéru.

Jan Novobilský, Vincenc Ignác Novotný, Bruno Ferrandis (foto Martin Popelář) Bree Nichols, Bruno Ferrandis (foto Martin Popelář)

Jan Lisecki
Preludium
8. 11. 2025

VSTUPENKY

PERA+

RECENZE | ROZHOVORY | ZPRÁVY | CHYSTA SE | TANEC | INZERCE | OPERNÍ PROGRAM | SOUTĚŽE | ENCYKLOPÉDIE | O NÁS | VÍCE

Kafka vytváří chaos, nevíme, co je realita, říká o nové inscenaci dirigent Bruno Ferrandis

Francouzský dirigent Bruno Ferrandis se po osmi letech vrací do Ostravy, aby uvedl českou premiéru Glassovy opery Proces. V rozhovoru pro Operu PLUS odpovídá na své první setkání s ostravským souborem, přibližuje vývoj minimalistické hudby a sdílí své osobní pohledy na Kafkovu světlou i temnou stránku.

BRUNO FERRANDIS (foto Martin Popelář)

Tento rozhovor připravujeme v souvislosti s českou premiérou opery Philipa Glassa Proces v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, v režii Jihy Hekvaldy, dne 8. října 2025 v kostele sv. Václava v Ostravě. Premiéra v Ostravě byla plánována již na rok 2020, ale kvůli covidovým omezením se odložila, takže česká premiéra v naší zemi na hudebním nastudování proběhne až nyní. Na webů divadla se vrátí, že se do Ostravy vrací poprvé od roku 2017. Mělo by to být čestným příležitostí, jak tato společnost nastat?

Náš spolupráce se skladbou začala režírovat ve Francii, v Théâtre Grégoire v Nantes, při nové inscenaci Hekvaldy Marketa Gurnita (ne Jihy Hekvaldy). Hekvalda (J. A. Zimmermann, Jihy, Comptel d'hy 2015, to je volně inspirováno, inspirace je, že jsem byl hudebníkem jen krát a s orchestrem Oly Nussimovitch v Německu. Hekvalda, inscenace Hekvaldy Gurnita (ne Jihy Hekvaldy) v Německu v roce 2015 a v Německu v roce 2015.

připomenout, jak tato spolupráce začala?

Naše spolupráce ve skutečnosti začala nečekaně ve Francii, v Théâtre Graslin v Nantes, při nové inscenaci *Vojáků* Manfreda Gurlitta (se stejným libretem, které použil i B. A. Zimmermann). Jinak, Ostravské dny 2017, to už vzdálená minulost. Vzpomínám si, že jsem řídil *Trurlade* pro bicí a orchestr Olgy Neuwrith s Victorem Hanem, *Ionisation* Edgara Varèseho nebo *Movis*, koncert pro klavír a orchestr s Daanem Vandewallem Michala Rataje. Pro mne to bylo důležité. Varèse, to je naprostý vrchol, a Neuwrith a Rataj jsou dnes velmi známé osobnosti současné hudby! Kromě toho vzpomínám na vynikající pracovní atmosféru a neuvěřitelnou energii všech hudebníků. Takový tvůrčí úl. Spolupráce tak pokračuje dodnes.

Velmi na mě zapůsobila česká premiéra opery Richarda Ayrese *Zahrada*, kterou jste dirigoval na festivalu NODO v roce 2020. Autorův přístup byl pro mě velmi inspirativní – jemně hravý poetický surrealismus o vážném tématu. Či to byl nápad uvést *Zahradu* na NODO? To, že jste byl vybrán právě vy, mi připadá příznačné, protože podle vaší dosavadní kariéry se zdá, že jste velmi otevřený různým stylům a formátům.

Přesně takový jsem, obzvlášť, když jde o novou operu, nový styl nebo inovativní přístup. Festival NODO vybral tuto operu s vědomím, že jsem otevřený různým stylům a typům oper.

Zahrada od Richarda Ayrese byla vynikajícím zážitkem mimo jiné i díky setkání s velmi přátelským Richardem. Jeho hravá hudba plná bizarních a neobvyklých zvuků, specifické použití sólového barytonového hlasu, dojem pohádkového snu. Zábavné i lehké, velmi rytmické, téměř jako v pop music. Celkově velmi neobvyklé a obohacující.

Letos jste v Ostravě nastudoval *Proces* Philipa Glasse podle libreta Christophera Hamptona, kterého známe nejlépe jako autora *Nebezpečných známostí*. Připomeňme pro čtenáře, že operu zadala Welsh National Opera a premiéra se uskutečnila v Cardiffu v roce 2014. Od té doby byla uvedena už vícekrát. Philip Glass a Christopher Hampton označili svou adaptaci Kafkovu *Procesu* za „černou komedii“. U nás jsme na interpretaci Kafky citliví. Jak osobně čtete *Proces*? Mám teď na mysli román, nikoli jeho operní adaptaci.

Upřímně řečeno, četl jsem francouzský překlad z německého originálu a příběh mi připadal nesrozumitelný. A právě v tom je Kafka mistr. Vytváří chaos v našich myslích, takže už nevíme, co je realita, natož kde je pravda... Já bych ten příběh spíše nazval „tragédií absurdna“.

— Jan Novobilský, Vincenc Ignác Novotný, Bruno Ferrandis (foto Martin Popelář)

V jednom z rozhovorů jsem našla, že Glass čte Kafku „od puberty“ a že připravuje i Kafkovu *Ameriku* jako třetí operu podle Kafky. Uváděl jste Kafku už dříve a konzultoval jeho význam se skladatelem? Národní divadlo v Ostravě cituje: „*My nehledáme vinu. Vina si najde nás. To je zákon. – Aha. Chápu. Je to celé jen žert. Velmi směšné.*“ Souhlasíte s koncepcí Jiřího Nekvasila?
Pro hudebníka je těžké převést intelektuální koncept do hudby. Takže je pro mě i těžké s Jiřím Nekvasilem souhlasit nebo nesouhlasit. Pro mě je ta závěrečná věta „*Je to celé jen žert. Velmi směšné.*“ ekvivalentem toho, co jsem řekl předtím, že je to „úplně absurdní“ od začátku do konce příběhu.

Vkládám do interpretace co nejvíce své citlivosti a doufám, že tím jeho vize podpořím! Je to velmi náročná opera i na výslovnost zpěváků, kvůli rytmu, který doslova neustále kolísá. Navíc je to moje první Glassova opera a první minimalistická opera.

Z mého pohledu je nemožné nezminít, že pro židovskou kulturu je téma *Zákona*, který nelze porušit a který tak vždy vyvolává trvalý pocit viny a možnost jeho zneužití, velmi silné.

Ano, určitý smysl pro „Zákon“ tu je. Možná židovský, kvůli Kafkovi a Glassovi, ale podle mě spíše s univerzálnějším výhledem než čistě ve smyslu židovského pojetí Zákona.

Jak vnímáte „ztělesnění“ významu díla v hudbě?

Opět, to „ztělesnění“ je v komplikovaném textu obtížné. Glass si hraje s časem. Někdy je pozastaven v pomalém tempu jako blues z amerického Jihu, jindy se žene vpřed v rychlých tempech. To je pro mě

pomalém tempu jako blues z amerického Jihu, jindy se žene vpřed v rychlých tempích. To je pro mě nejbližší překlad „chaotického Kafkova vyprávění“.

Uvedu konkrétní příklad: Opakování v Glassovi není systematické. Nejvíce systematické je podle mě v tomto ohledu 3. scéna II. dějství, kde se odehrává intelektuální „souboj“ mezi Josefem K. a advokátem Huldem. Opakování směřuje k vrcholu, když Huld poníží Blocka, aby dokázal, že on je pro Josefa K. nejlepším řešením.

V konkrétním nastudování v Kostece sv. Václava v Ostravě bude navíc výzvou třísekundový dozvuk.

— Bree Nichols, Bruno Ferrandis (foto Martin Popelář)

Studoval jste i jiná Glassova díla, nebo naopak jiná díla inspirovaná Kafkou?

Jak jsem řekl, je to moje první Glassova opera. Jediné, co jsem od něj dříve nastudoval a mám to rád, byla symfonická skladba *The Canyon*, kterou jsem provedl se svým orchestrem v Kalifornii v roce 2023. Je to i moje první dílo inspirované Kafkou, i když na univerzitě jsme v hodinách francouzské literatury studovali *Proměnu*, kterou dodnes vnímám jako na velmi překvapivou knihu.

Jaké je to pracovat s ostravským souborem?

Je to skvělá zkušenost. Máme dost času jít do hloubky díla, a to i se dvěma různými obsazeními. Moje první zkušenost byla v roce 2022 s *Manon*, *Proces* má ale mnohem větší relevanci pro dnešní svět.

Trochu osobnější otázka: Jaký je váš nejzajímavější sen? Představujete si v něm, že dirigujete?

Asi vás zklamám – zdá se, že si své sny zatím nepamatuji!

Momentálně studuji kompozici s využitím elektroniky a mým „snem“ je uvést svou poslední skladbu (saxofonové kvarteto s živou elektronikou).

Na závěr bych ještě dodal, že můj výlet do Prahy byl skvělý a díky příteli Michalu Ratajovi jsem objevil i velkolepého malíře Kupku.

Přejeme mnoho úspěchů a zveme diváky na premiéru.

 TÉMATÁ Bruno Ferrandis, Národní divadlo moravskoslezské, SEZ

 Sdílet článek

 PŘEDCHOZÍ ČLÁNEK

Světová premiéra choreografa Petra Zusky v Estonsku bude poctou Arvo Pärtovi

— Bree Nichols, Bruno Ferrandis (foto Martin Popelář)

Studoval jste i jiná Glassova díla, nebo naopak jiná díla inspirovaná Kafkou?

Jak jsem řekl, je to moje první Glassova opera. Jediné, co jsem od něj dříve nastudoval a mám to rád, byla symfonická skladba *The Canyon*, kterou jsem provedl se svým orchestrem v Kalifornii v roce 2023. Je to i

